

IntelAgro

10 ГОДИНИ ОСП В БЪЛГАРИЯ – ПОСТИГА ЛИ ЦЕЛИТЕ СИ ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА НА ЕС?

София

07 юни, 2017 г

ИнтелиАгро

IntelAgro

С ПОДКРЕПАТА НА

AMERICA FOR

BULGARIA

FOUNDATION

Всички мнения и твърдения, изразени в това или във всяко друго издание на ИнтелиАгро, са такива на техния автор и/или издател и не отразяват непременно възгледите на Фондация „Америка за България“ или на нейните директори, служители или представители.

Какво е ОСП?

- Подкрепа на доходите;
 - Развитие на селските региони;
 - Общи правила на производство и преработка;
 - „Пазарни“ мерки при кризи;
 - Митнически ограничения за вноса на храни от трети страни;
 - Изключения за фермерите от антимонополното законодателство;
- ⇒ Общ пазар на селскостопански стоки и храни с **500** млн. потребители

IntelAgro

ОСП преследва следните цели:

1. Жизнеспособно производство на храни:
 - а) увеличаване производителността;
 - б) приемлив жизнен стандарт;
 - в) стабилизиране на пазарите;
 - г) гарантиране на снабдяването;
 - д) разумни цени за потребителите;
2. Устойчиво управление на природните ресурси (от **2014** г.);
3. Балансирано териториално развитие (от **2014** г.);

IntelAgro

База за оценка

- Регламент №834/2014 на ЕС и Показателите на общата рамка за наблюдение и оценка на ОСП, изброени в Анекса към регламента;

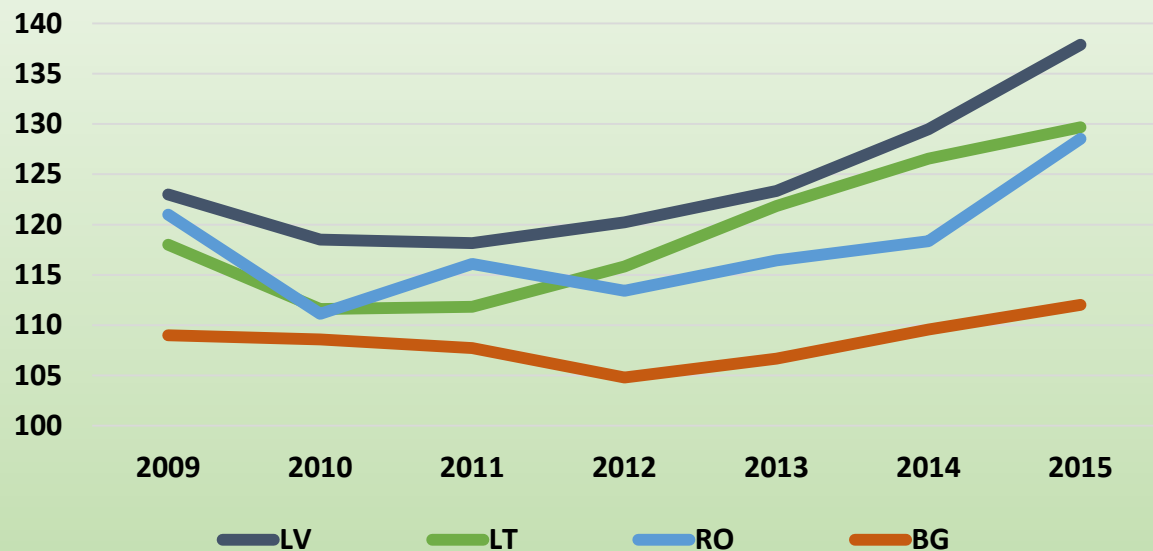
Жизнеспособно производство на храни	Балансирано териториално развитие
I.01 Предприемачески доход от земеделие	I.14 Коефициент на заетост в селските райони
I.03 Обща факторна производителност	I.15 Риск от бедност
I.04 Колебания на цените на агро стоките в ЕС	I.16 БВП на човек
I.05 Индекс на потребителските цени	
I.06 Баланс на търговията със сс стоки	

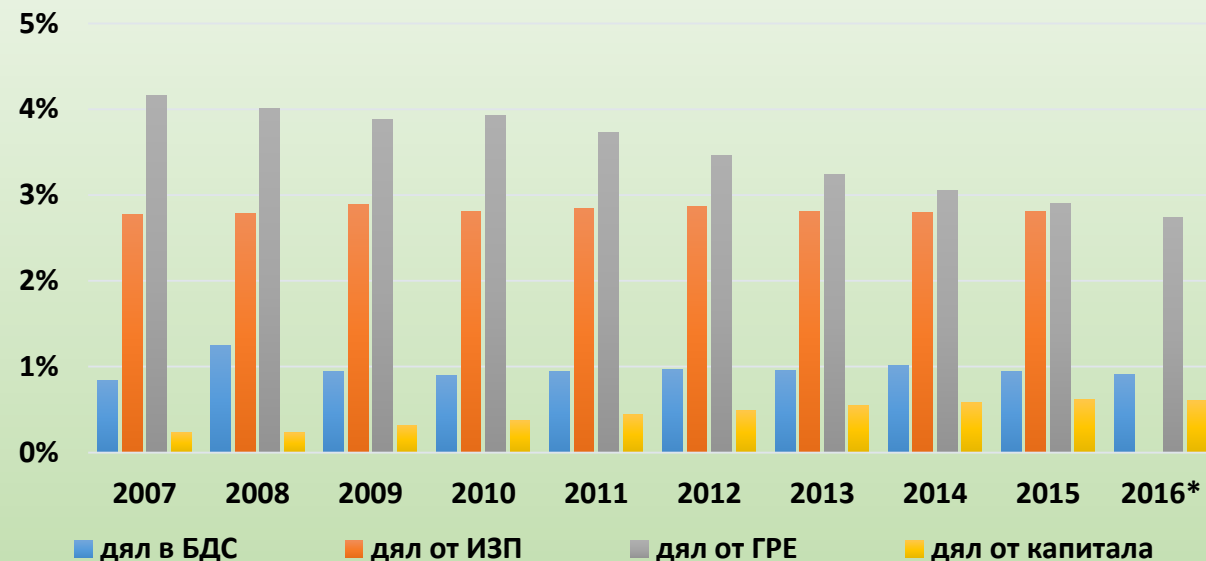
IntelAgro

Ръстът в производителността е незадоволителен - колкото да се запази разликата с ЕС 28

Индекс на ОФП на топ 3 и България (2005=100)

Дял на България в БДС и производствените фактори в ЕС

- **0,5%** средногодишен ръст;
- Сред най-ниски индекси на ОФП за зърно и мляко;
- Най-силен ръст още в **ES, PT, AT, PL**

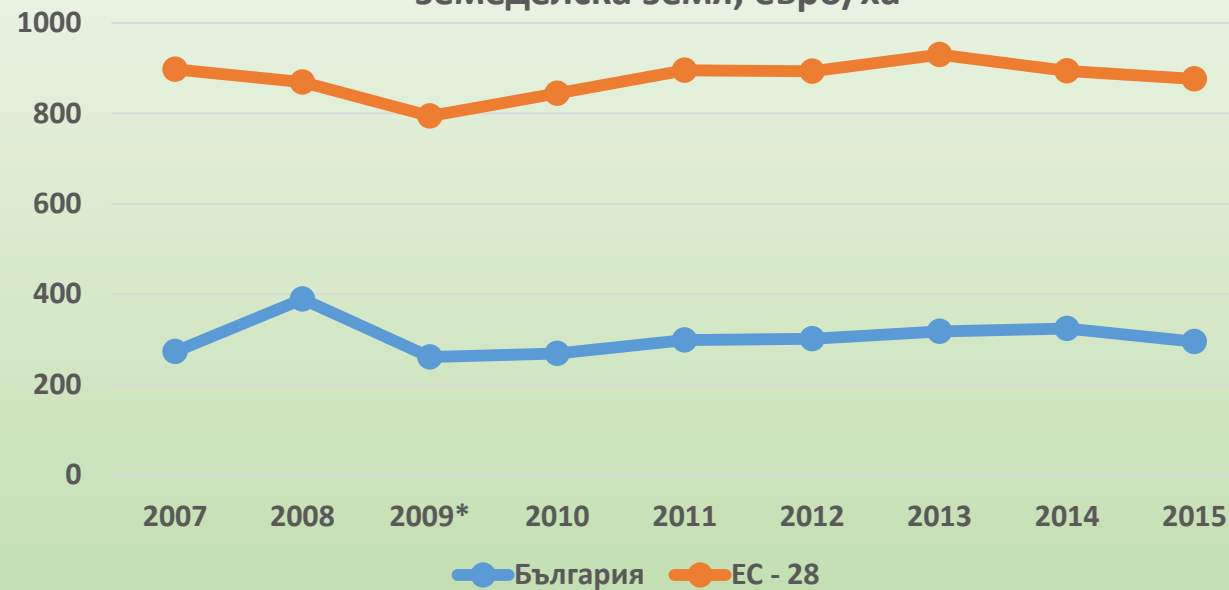
- България произвежда под **1%** от БДС на ЕС с **2,7%** от земята и труда в сектора;
- Делът на използвания капитал расте, но достига едва **0,6%**;

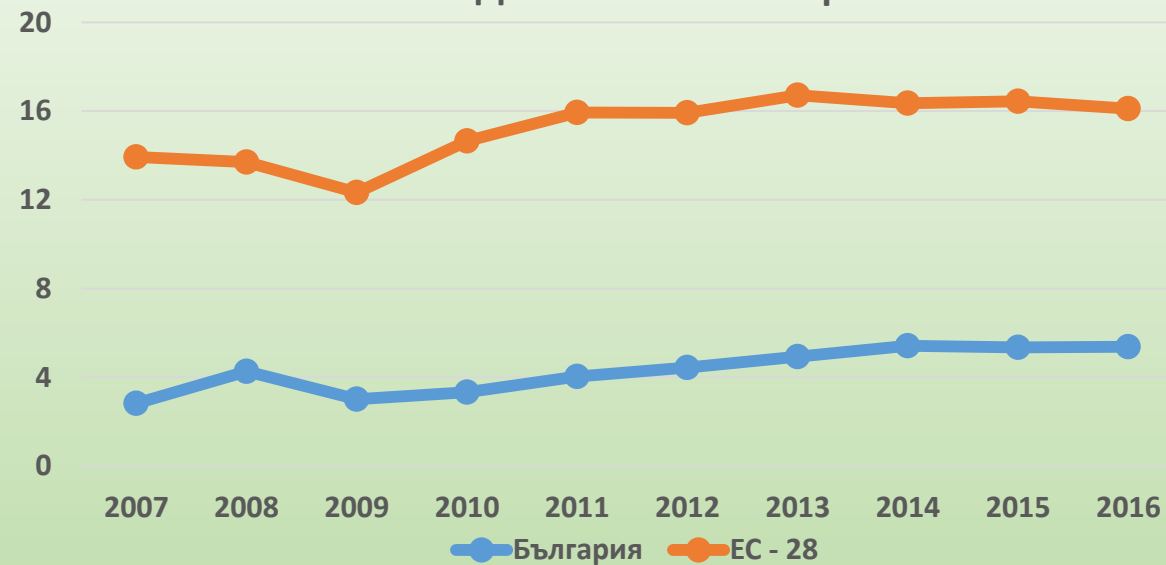
IntelAgro

Нуждата от интензификация на производството е очевидна

Производителност на земята - БДС на единица земеделска земя, евро/ха

Производителност на труда в селското стопанство - БДС на ГРЕ в хил. евро

- Производителност на единица площ в **BG EUR – 300/ха**;
- **ЕС 28 – 880/ха**;
- **NL 5190, ES 1000, GR 1140, RO 420**;

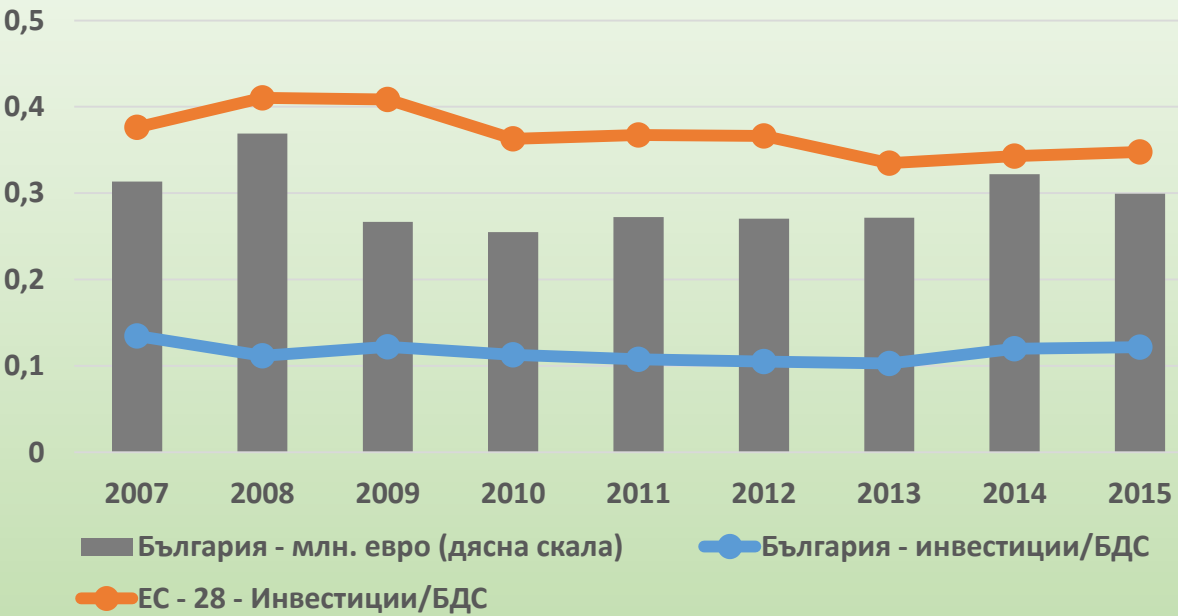
- Производителност на човек – **EUR 5400**;
- **Три пъти по-ниска от ЕС 28**;
- **13 пъти по-ниска от NL**;

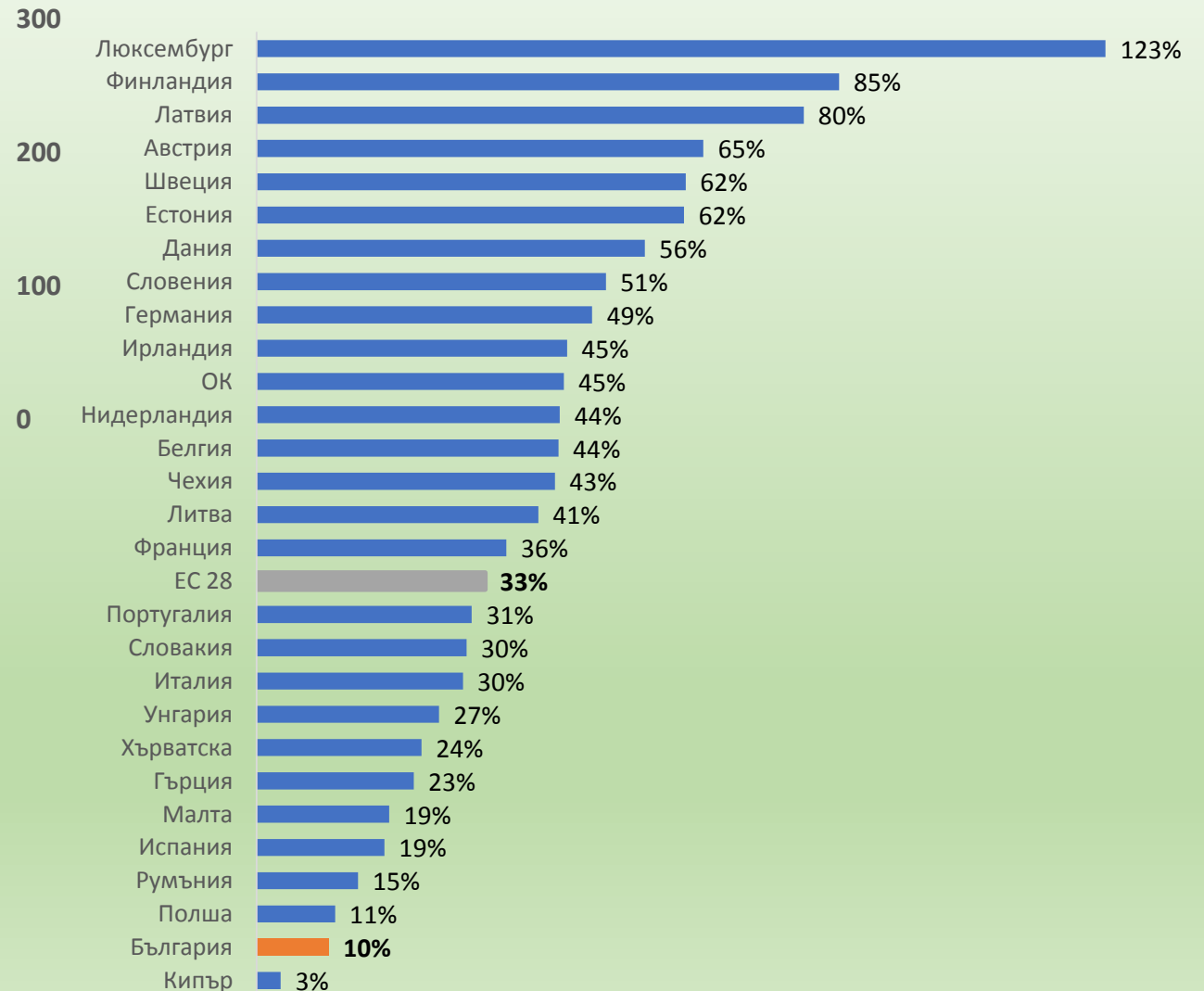
Но инвестициите се бавят...

IntelAgro

Инвестиции в основен капитал

Дял на инвестициите в БДС, 2007-2015

- **BG** на **1** евро субсидии -> **0,29** Евро инвестиции
- **EU** на **1** евро субсидии -> **1,16** Евро инвестиции

IntelAgro

Подпомагат ли субсидиите доходите на стопаните?

- Брутният доход расте;
- Субсидиите растат, но с тях растат и разходите, най-вече за ренти;
 - > Нетният фермерски доход нараства по-бавно;
 - => Субсидиите се преливат към собствениците на земя (1 лв. по-високи ДП -> 0,72 лв. по-високи ренти)

Брутна добавена стойност, дял на субсидиите, разходи за външни фактори и нетен доход на едно стопанство в евро по постоянни ценни

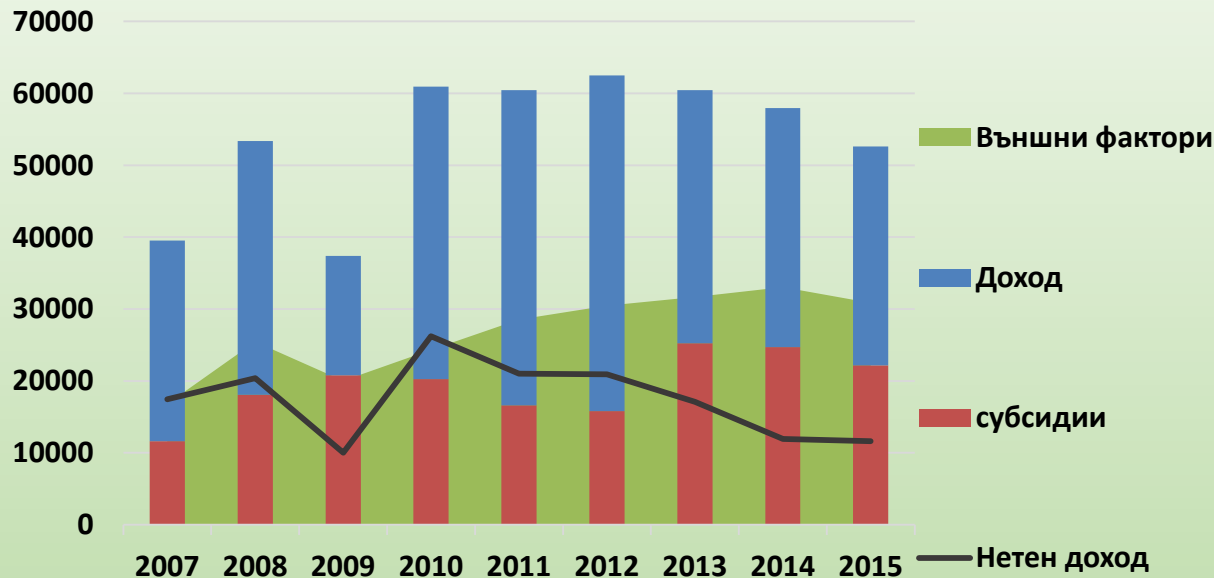

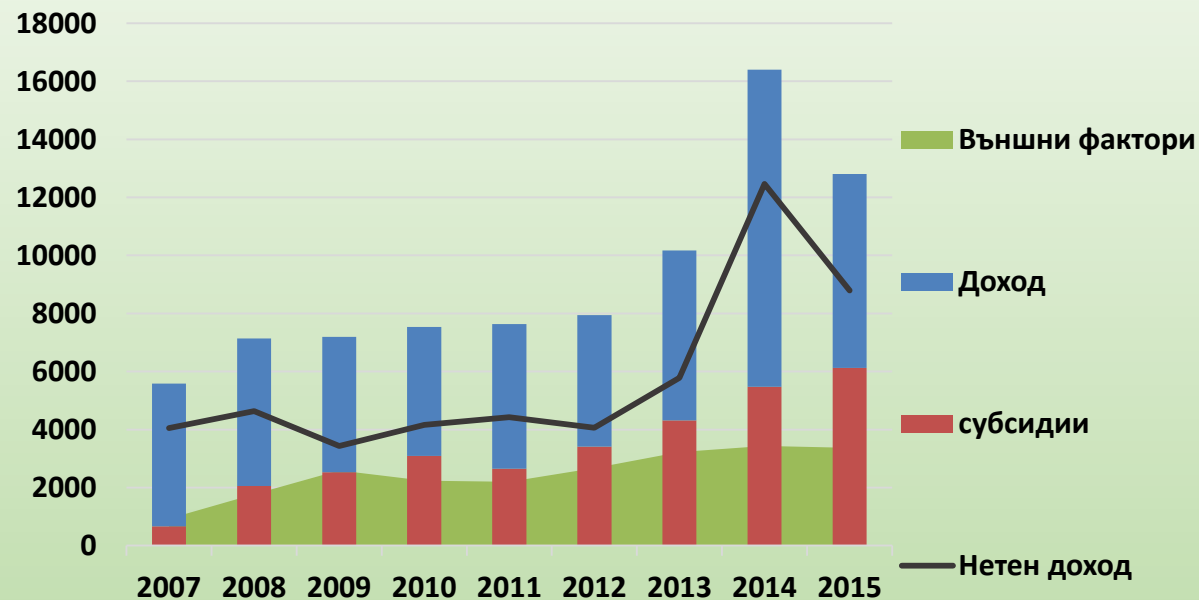
Картината има много нюанси...

IntelAgro

Зърнени и маслодайни култури

Производство на мляко

- **85%** наета земя = субсидиите растат, растат и рентите. Реалният доход спада

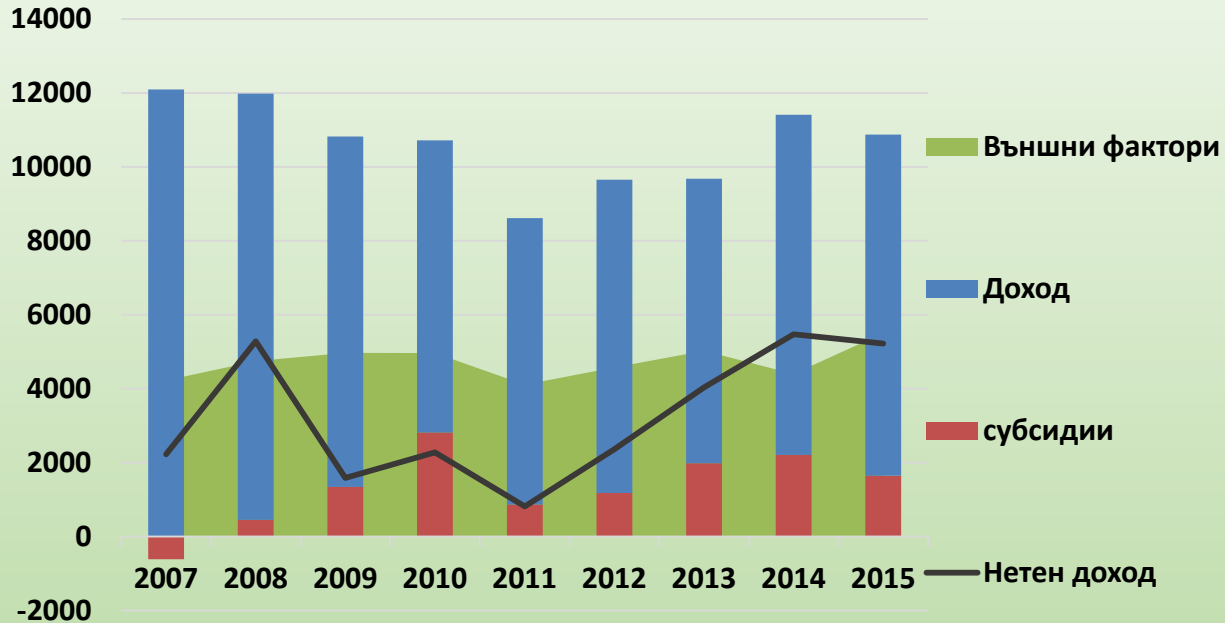
- Много бърз ръст на разходите за ренти, но и за заплати;
- Обвързана подкрепа и пасища без търг -> по-висок доход

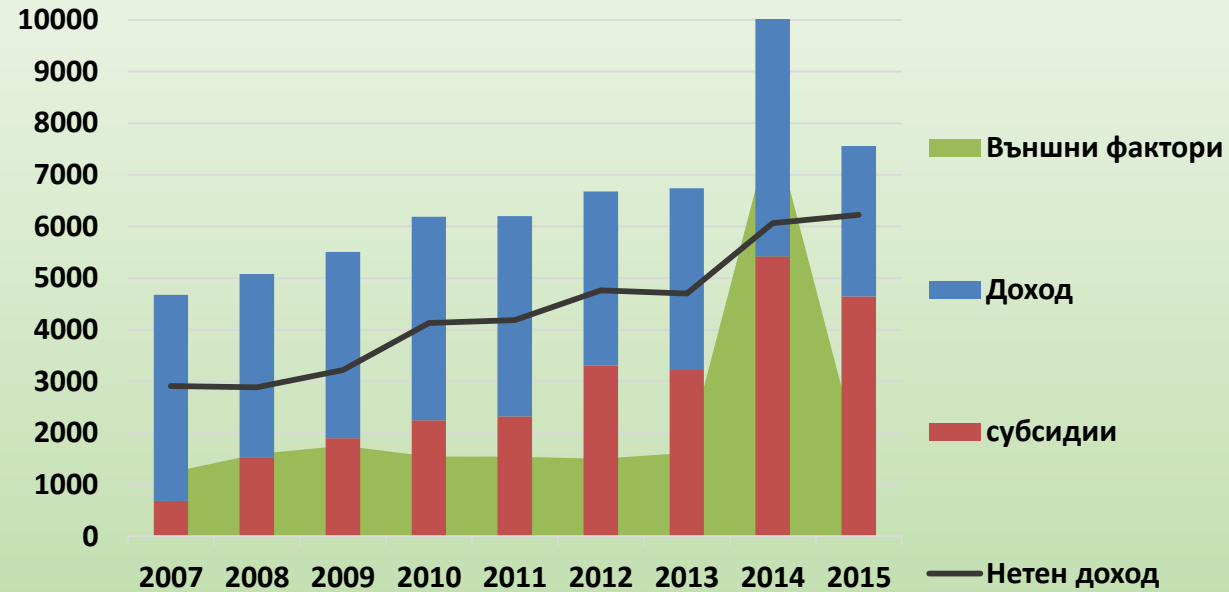
Картината има много нюанси...

IntelAgro

Трайни насаждения

Пасищно животновъдство

- Повече собствена земя по-дългосрочен наем => субсидиите подкрепят дохода в по-голяма степен

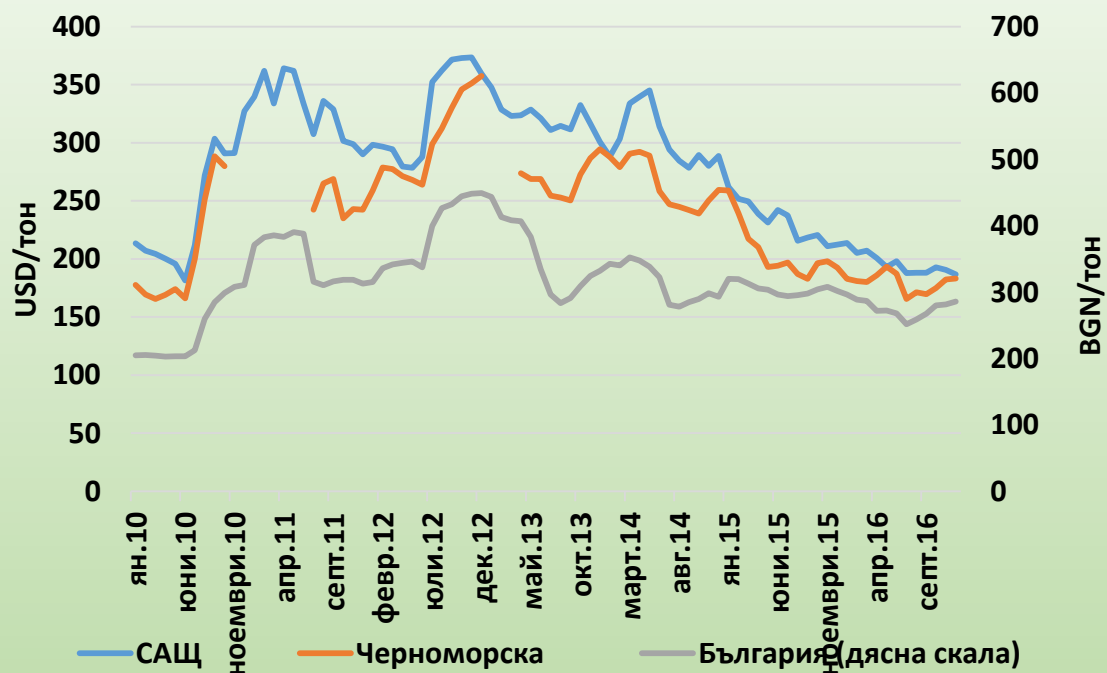
- Обвързано подпомагане + пасища без търг => субсидиите почти изцяло подкрепят дохода на фермерите

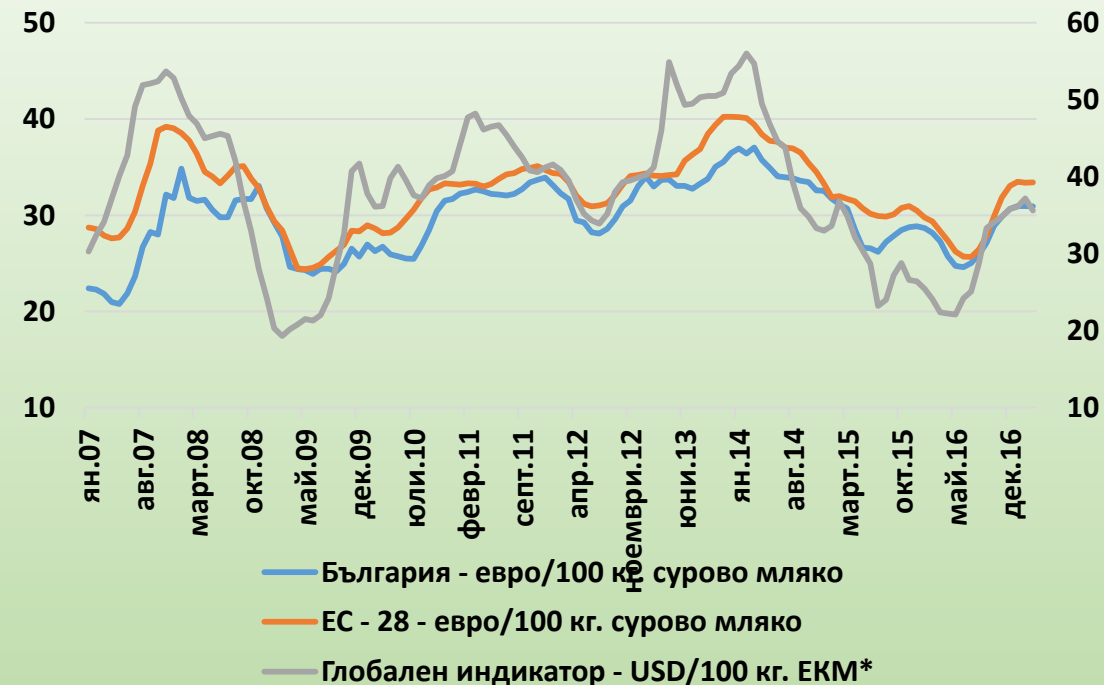
Стабилност на пазарите

IntelAgro

Цени на пшеницата

Цени на млякото

- Цените в България следват почти напълно тези на международните пазари

- Млечните квоти: Опитът за регулиране на пазарите е обречен в дългосрочен план

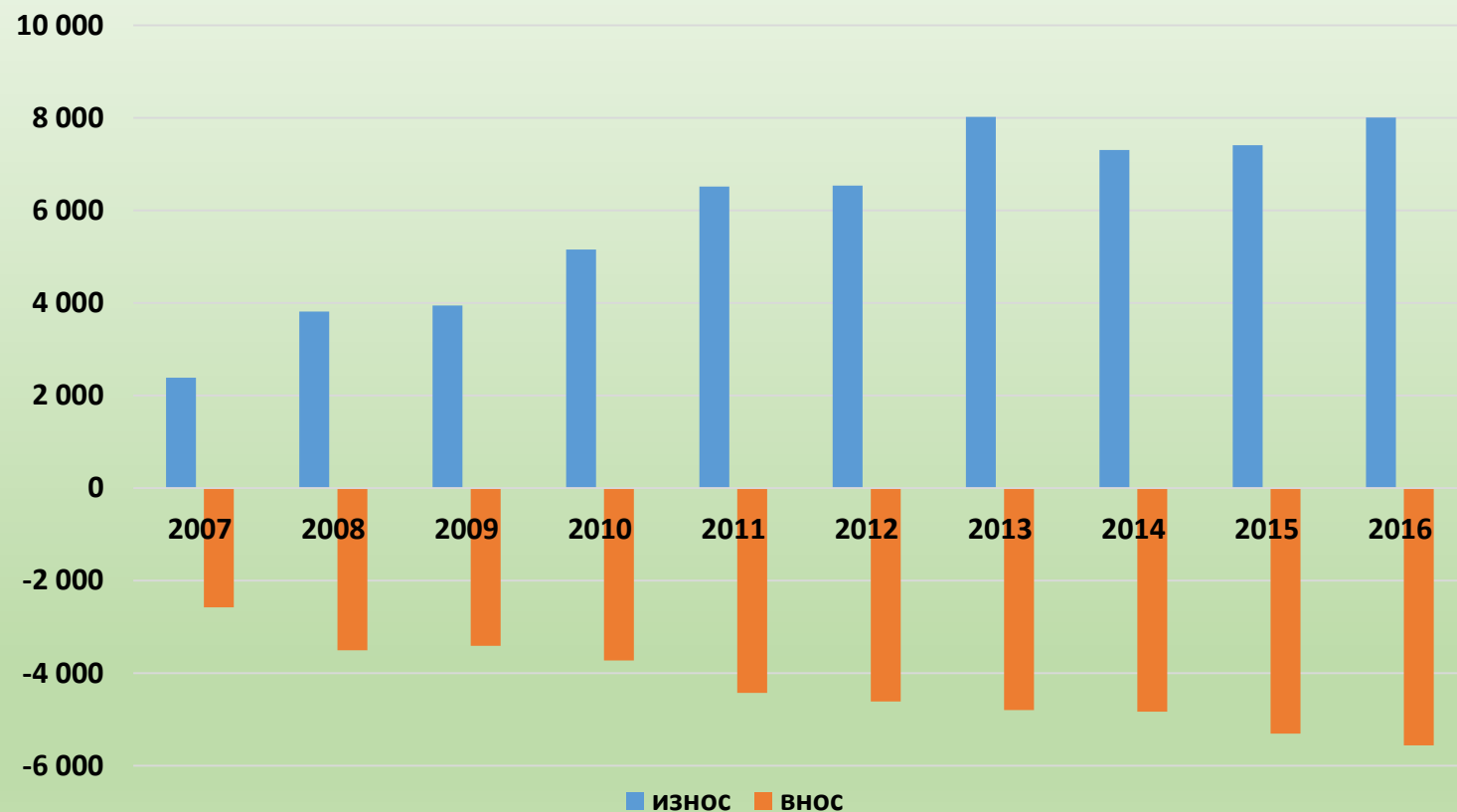

IntelAgro

Потребителите – най-печеливши от свободния пазар на Общността

- **10** години без проблеми с наличността на храни за потребителите;
- **9%** среден годишен ръст на вноса, но **14%** на износа;
- Конкурентен пазар – разнообразен в цените, качеството, асортимента и каналите за продажби.

Външна търговия на България със селскостопанска продукция и храни*, млн. лева

*Категории от 1 до 24 в комбинираната номенклатура за външна търговия

И все пак, щастието не е пълно

IntelAgro

- Проблеми със суровинната обезпеченост в преработката;
- Тарифни ограничения за вноса от трети страни;
- Либерализиране на търговията = повече потребителски избор на конкурентни цени.

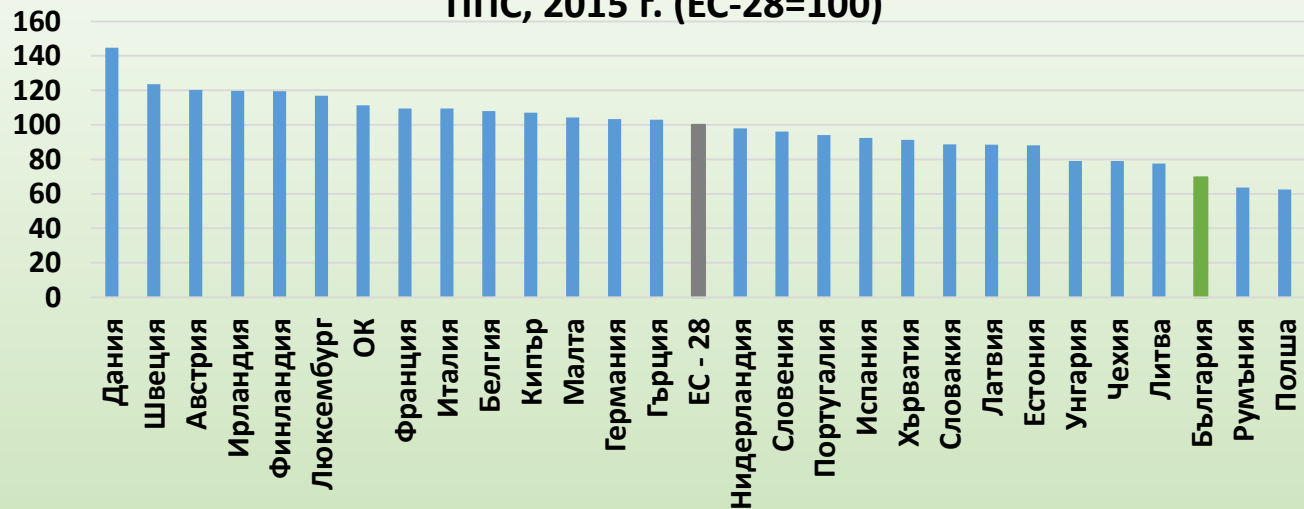

Разумни ли са цените?

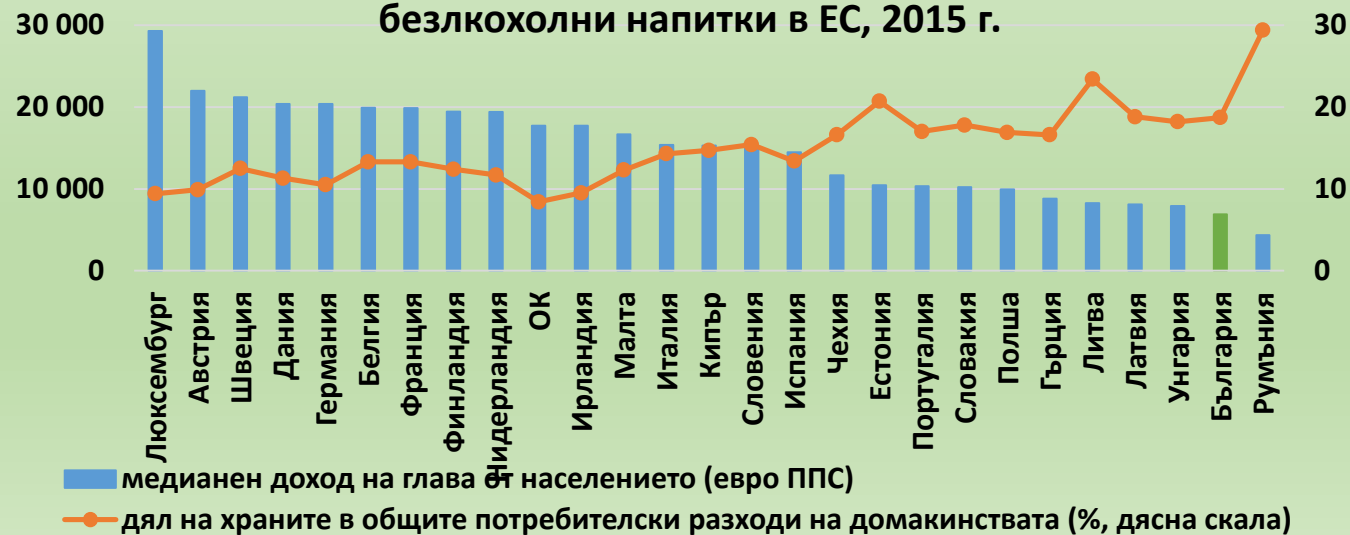
IntelAgro

- Има ли пръст ОСП в пазарните цени?
- Цените на храните са с **30%** под средните за ЕС за последните **7** години;
- Средните доходи растат, но остават сред най-ниските в Общността;
- Българските потребители продължават да са сред най-чувствителните към цените.

Индекс на цените на храни и безалкохолни напитки по ППС, 2015 г. (ЕС-28=100)

Доходи на глава от населението и разходи за храни и безалкохолни напитки в ЕС, 2015 г.

Постига ли целите си ОСП?

IntelAgro

цел	неизмерима/ неприложима	не	в малка степен	в голяма степен	да
увеличаване производителността					
приемлив жизнен стандарт за фермерите					
стабилизиране на пазарите					
гарантиране на снабдяването					
разумни цени за потребителите					

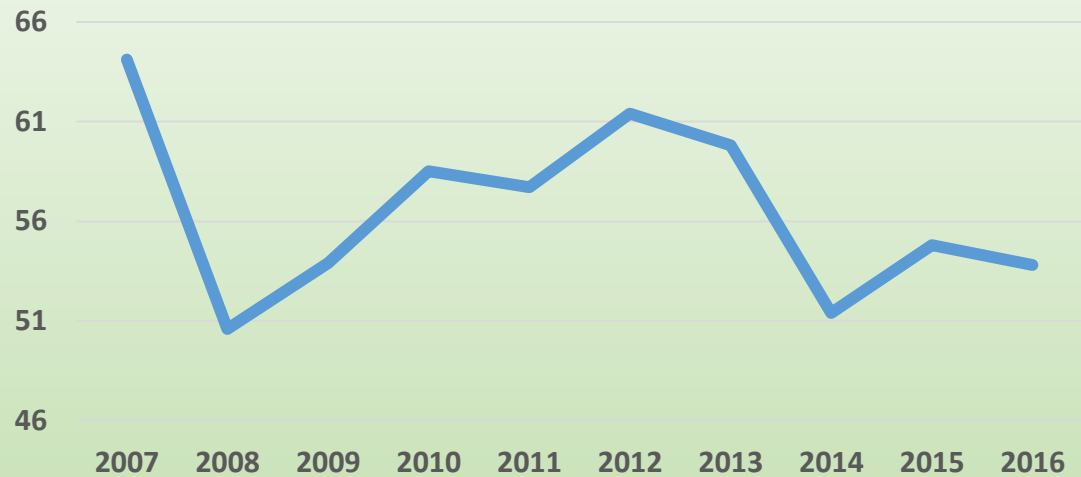
IntelAgro

Балансирано териториално развитие – развиват ли се селските райони?

Коефициент на заетост (15-64 г.)

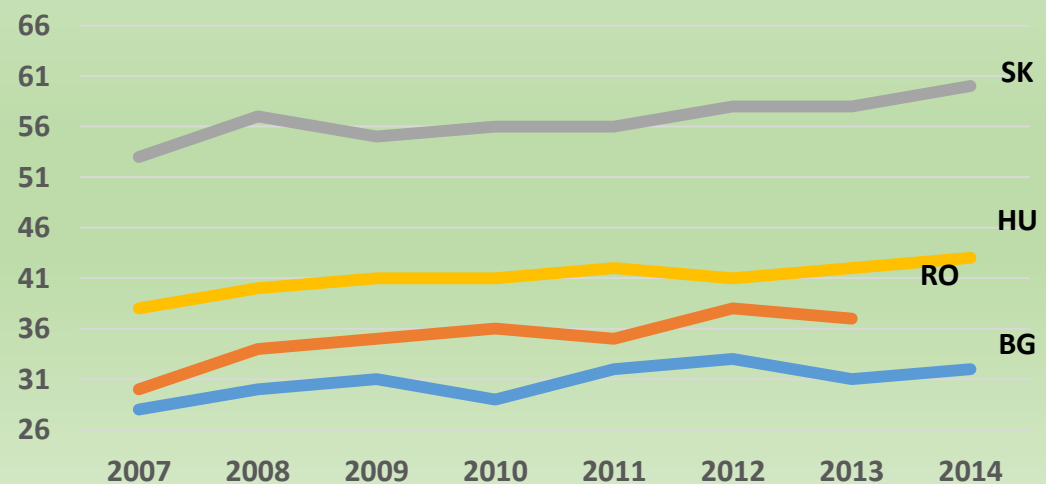
Риск от бедност (% от населението)

БВП на човек по ППС в евро

Покуп. способност (ППС) в % от ЕС 27

IntelAgro

Ако не решим собствените си проблеми, никаква европейска политика няма да ни помогне!

- Разпокъсана земеделска собственост;
- Скъпо и труднодостъпно напояване;
- Достъп до електроенергия;
- Справяне със сивия сектор (между **50-80%** в сектори мляко и месо);
- Вкарване в ред работата на развъдните асоциации;
- Опазване правото на собственост;
- Мисленето — щом съм земеделски производител ми се полага подкрепа без значение какво произвеждам и купува ли го някой

IntelAgro

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

www.inteliagro.bg

office@inteliagro.bg

(+359) 899 911 597